

قره‌باغ نقطه انفجار تقابل نظامی ترکیه-روسیه

اندیشکده آمریکایی در تحلیلی نوشت: تنش غیرقابل کنترل بین جمهوری ارمنستان و آذربایجان می‌تواند جرقه‌های ستیز منطقه‌ای را طوری برپا دارد که روسیه و ترکیه مستقیم وارد آن شوند.

به گزارش آران نیوز، اندیشکده آمریکایی «واشنگتن» در مطلبی با اشاره به «وقوع درگیری‌های مرزی بین جمهوری آذربایجان و ارمنستان در منطقه ناگورنو قره‌باغ» نوشت: در دوم آوریل درگیری‌های مرزی بین جمهوری ارمنستان و آذربایجان رخ داد که بعد از آتش بس اعلام شده طرفین در سال 1994 سنگین‌ترین تبادل آتش طرفین به حساب می‌آید. این درگیری و فعل و انفعالات مرتبط با آن خطر مبدل شدن مرزهای بین این دو کشور را به عنوان نقطه انفجاری بین ترکیه و روسیه افزایش داد. ترکیه در ماه نوامبر جت جنگنده روسیه را در نزدیکی مرزهای جنوبی خود سرنگون ساخت و باعث تنزل روابط دو جانبه و موجب شکل‌گیری تحلیل‌های بسیاری بر این زمینه شد که «سوریه» به عنوان نقطه انفجاری احتمالی بین رقبای قدیمی است. با وجود ادامه حملات هوایی روسیه برای مواضع شورشیان سوری که ترکیه حامیشان است، کشورهای منطقه جنوب قفقاز چون آذربایجان، ارمنستان، گرجستان به طور سنتی در صفحه شطرنج درگیری مشغول رقابت هستند.

اندیشکده فوق نوشت: جمهوری آذربایجان و ارمنستان قبل از آخرین درگیری نیز به طور فنی با هم درگیری داشتند و مسکو و آنکارا نیز فعالانه در فکر حفظ منافع خود بودند. ترکیه با ارمنستان هیچ رابطه دیپلماتیک ندارد اما روسیه با ارمنستان و جمهوری آذربایجان ائتلاف نزدیکتری دارد و نیروهای خود را در داخل قلمروهای آن‌ها مستقر کرده و از ماه نوامبر قلمروهای فضایی را نیز تحت نظر خود درآورد. با توجه به ماجراجویی‌های مسکو در کریمه تا شمال و سوریه تا جنوب، آنکارا تحرکات اخیر را به سوی شرق تحریک تهدید آمیز نامبارکی می‌داند و همکاری نظامی خود را با آذربایجان در واکنش به این موارد افزایش داده است.

البته با وجود حضور گسترده نظامی روسیه و ترکیه در مرزهای مختلف، این دو کشور بعید است که درگیری مستقیم باهم داشته باشند با این وجود نقطه انفجاری چون وضعیت ارمنستان و جمهوری آذربایجان می‌تواند پای آنکارا به تعامل مستقیم وا داشته و این امر نیز فضای کافی را به کرملین می‌بخشد تا از موقعیت حساس ترکیه بهره‌برداری کند.

*ناگورنو قره باغ، علامتی مبنی بر نبرد داغ احتمالی
اندیشکده واشنگتن نوشت: ستیز دنباله دار ناگورنو قره باغ علامت‌هایی را مبنی بر وقوع نبردی داغ نشان می‌دهد. در حادثه اخیر تبادل آتش بین طرفین را بعد از ماجرای نوامبر سال 2014 و سرنگونی بالگرد «Mi-24» ارمنستان از سوی جمهوری آذربایجان شاهد بودیم.

این در حالی است که روسیه نقش بزرگی را در دو سر ماجرا (ارمنستان و آذربایجان) دارد و از فروش‌های تسلیحاتی چند میلیارد دلاری به جمهوری آذربایجان به عنوان اهرمی استفاده می‌کند تا ارمنستان را بیشتر به چتر حمایت نظامی خود وابسته کند.

*مسکو از هر موقعیتی بهره برداری می‌کند
در ادامه این تحلیل آمده است: مسکو حتی قادر است از موقعیت فعلی رییس جمهور ناگورنو قره‌باغ بهره برداری کرده تا آتش برخورد نظامی با جمهوری آذربایجان و سپس ترکیه را شعله ور نماید. به عنوان مثال، «باکو ساهاکیان» رییس جمهور این منطقه در نوامبر سال 2015، به روسیه اجازه استفاده از فرودگاه «خان کندی- استپلانا کرت» در قلمروی اشغال شده جمهوری آذربایجان را برای انجام عملیات ضد تروریستی صادر کرد. سناریویی که باکو و آنکارا را تحریک کرد زیرا به جای نیروهای ارمنی نیروهای حافظ صلح روسیه جایگزین شدند.

*ارمنستان به شدت وابسته به روسیه است
ارمنستان از شرکای ناتو محسوب می‌شود اما با این حال، ستیز ناگورنو قره‌باغ و وابستگی امنیتی به روسیه مانع می‌شود تا این کشور بر مدار حمایت از غرب باشد. الحاق جمهوری ارمنستان در «اتحادیه اقتصادی یورا سیا» (Eurasian Economic Union) و حضور در «سازمان پیمان امنیت جمعی» (Collective Security Treaty Organization) با مشارکت 6 کشور عضو اتحاد جماهیر شوروی سابق نیز وابستگی نظامی ایروان را به مسکو افزایش داده است.

*مسکو راه‌هایی برای تحریک آنکارا دارد
اندیشکده واشنگتن در خاتمه این تحلیل با بررسی روابط ترکیه و جمهوری آذربایجان و ارتباط قومیتی این دو با هم و سخنان وزیر خارجه ترکیه که گفته بود، باکو و آنکارا بسان یک ملت در دو کشور هستند، نوشت: برخلاف کاهش تنش‌های اخیر بین روسیه و ترکیه، مسکو راه‌های کافی را برای تحریک بیشتر آنکارا از طریق نوسان‌های برخاسته از ماجرای ناگورنو قره‌باغ و روابط گرم ترکیه با جمهوری آذربایجان و استقرار نیروهای روسیه در ارمنستان دارد.

مدت‌هاست که تحلیلگران نگرانی خود از حضور دفاع هوایی پیشرفته روسیه در سوریه را بدون اشاره به قابلیت تهاجمی و مناطق دسترسی ممنوع در بخش شرقی ترکیه ابراز می‌دارند. هرچند که آرایش نظامی ترکیه شایستگی زیادی را برای دفاع از قلمروی خود دارد، اما تنش غیر قابل کنترل بین جمهوری ارمنستان و جمهوری آذربایجان می‌تواند جرقه‌های ستیز منطقه‌ای را طوری برپا دارد که روسیه و ترکیه مستقیم وارد آن شوند.